

Opschrift

Vergadering van 12 november 2019

Nummer: 2019_MV_00375

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Hafsa El -Bazioui: stalking alarm

Raadslid(-leden):

Hafsa El -Bazioui - Groen

Bevoegd: Mathias De Clercq

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

In Gent kunnen slachtoffers van levensbedreigende stalking zich laten beveiligen door het StalkingAlarm, een alarmknop waarmee de politie snel verwittigd kan worden. Met één druk op de knop staat het slachtoffer in contact met de politie. Volgens cijfers die in de regionale pers te lezen zijn (HLN Gent 7/11/2019) zijn 10 Gentse vrouwen aangesloten op StalkingAlarm.

Gent is voorlopig de enige stad in Vlaanderen die over dit veiligheidssysteem beschikt.

In een (oudere?) online flyer van de Dienst Preventie Stad Gent valt te lezen dat StalkingAlarm enkel kan aangesloten worden op een vaste telefoonaansluiting. Maar ondertussen zou er sinds september 2019 ook een digitale App bestaan in Gent die op de GSM kan geïnstalleerd worden.

Vraag:

- Zijn beide systemen effectief in voege?

- Zijn deze beveiligingssystemen voldoende gekend bij slachtoffers van levensbedreigende stalking?

- Op welke manier loopt de aanmelding, begeleiding en informatie-uitwisseling hierover t.a.v. slachtoffers?

Behandeld door de commissie algemene zaken, financiën en burgerzaken (afb) in vergadering van 12 november 2019.

Antwoord

14 november 2019

Iedere vorm van intra familiaal geweld in onze samenleving is onaanvaardbaar. Vanuit de Stad Gent leveren we hier, samen met verschillende organisaties en partners, heel wat inspanningen om dergelijke maatschappelijke ernstige problematiek op een integrale manier aan te pakken.

De Gentse politie werkt voor het fenomeen partnergeweld volgens de richtlijnen vastgelegd in het Provinciaal Actieplan Oost-Vlaanderen van het Parket van de Procureur des Konings Oost-Vlaanderen van 2 juni 2017. Er kan gesteld worden dat de Politiezone Gent hierin ook een voortrekker is. Dit fenomeen is bovendien een prioriteit in het zonaal veiligheidsplan. De aandacht voor slachtoffers wordt ook mee opgenomen in de opleiding van politieagenten.

Voor wat uw vraag betreft rond het opstellen van een PV bij intra familiaal geweld. In het Provinciaal Actieplan ter bestrijding van partnergeweld zijn hiervoor de nodige richtlijnen omschreven.

Wanneer de politie dient tussen te komen in het kader van een intra familiale context, dan zijn er 2 mogelijke situaties.

Als er bij de politionele interventie geen sprake is van een misdrijf, dan wordt de interventie geregistreerd met een meldingsfiche. Vanaf een vierde gelijkaardige interventie, dus voor de duidelijkheid waarbij er geen sprake is van een misdrijf, wordt er een proces-verbaal opgesteld, met daaraan gekoppeld de eerdere meldingsfiches.

Indien er bij de interventie evenwel een misdrijf wordt vastgesteld, dan wordt er direct een proces-verbaal opgemaakt. In geval van ernstig fysiek geweld wordt er door de politie altijd rechtstreeks contact opgenomen met de magistraat. Er wordt ook steeds rechtstreeks contact opgenomen met de magistraat wanneer minderjarige kinderen in gevaar zijn of moeten worden beveiligd. In alle andere gevallen wordt de situatie geëvalueerd op basis van verschillende criteria, zoals de bedreiging voor de veiligheid van het gezin, de ernst van het geweld. Maar in al deze gevallen waar er wel degelijk een misdrijf wordt vastgesteld, wordt er direct een proces-verbaal opgemaakt.

Ook binnen de Stad Gent wordt de problematiek rond huiselijk geweld via het Team Intra familiaal Geweld binnen de Dienst Preventie voor Veiligheid aangepakt. Dit gebeurt op 2 niveaus: enerzijds op het niveau van specifieke cases van intra familiaal geweld, anderzijds via een integrale en holistische aanpak met aanbevelingen op vlak van preventie, curatie en repressie.

Binnen de aanpak op caseniveau onderscheiden we 2 zaken: ten eerste de deelname aan de Ketenaanpak Interfamiliaal Geweld Oost-Vlaanderen en ten tweede het systeem van het Stalkingsalarm.

Het Team Intra familiaal Geweld maakt deel uit van de dossierbehandelingstafel van de Ketenaanpak Interfamiliaal Geweld Oost-Vlaanderen die zich buigt over complexe, langdurige probleemsituaties van intra familiaal geweld. Deze ketenaanpak is een samenwerking tussen verschillende diensten, met naast de Stad Gent en het OCMW ook het Centrum Algemeen Welzijnswerk, het Agentschap Jongerenwelzijn, het Centrum Geestelijke Gezondheidszorg, het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling, de Justitiehuisen, Kind&Gezin, het Parket Oost-Vlaanderen en de verschillende Politiezones. Door de betrokkenheid van parket en politie voelen de slachtoffers zich meer gesteund en kan er ook veel korter op de bal gespeeld worden.

Slachtoffers kunnen bij al deze organisaties terecht voor hulp en begeleiding. Al deze organisaties kunnen een situatie van intra familiaal geweld aanmelden. Deze ketenaanpak brengt met medeweten van de cliënt alle relevante informatie samen om een goed beeld te krijgen van de gezinssituatie. De verschillende partners brengen elk expertise in vanuit hun sector. Er wordt een risicotaxatie-instrument ingevuld om de ernst van de problematiek en de beschermende factoren in kaart te brengen. Vervolgens worden er concrete doelstellingen voor een plan van aanpak opgesteld.

Dit is belangrijk, dat er samen met alle partners gezocht wordt naar concrete oplossingen, want elk geval van intra familiaal geweld is er één te veel. Het Team Intra familiaal Geweld van de Stad Gent neemt de rol van casusregisseur op in bepaalde van deze dossiers binnen Gent. Deze regisseur houdt het overzicht van alle lopende trajecten en ontwikkelingen binnen een gezin. Ook deze regisseur is een meerwaarde doordat een duidelijk aanspreekpunt is. Bedoeling van deze ketenaanpak is om het geweld te stoppen, te voorkomen dat het zich herhaalt en factoren ter bescherming te vergroten.

Een tweede aanpak op casusniveau is het StalkingsAlarm. Reeds sinds 2002 kunnen slachtoffers van huiselijk geweld binnen de Dienst Preventie voor Veiligheid terecht bij StalkingsAlarm wanneer zij ernstig en met risico op fysieke bedreiging gestalkt worden door een ex-partner. De Stad Gent neemt hier dus al lange tijd een pioniersrol in op. Daar waar men vreest dat een familiedrama zich zou kunnen voltrekken of een stalking kan uitmonden in een moord, kan beroep gedaan worden op een StalkingAlarm. Dit personenalarm brengt bij acuut gevaar, door één druk op de knop, een onmiddellijke politie-interventie op de been en brengt het slachtoffer in veiligheid. Daarnaast wordt een hulp- en een ondersteuningsnetwerk op maat van het slachtoffer opgezet om de veiligheid van het slachtoffer maximaal te garanderen.

De sterkte van dit systeem zit hem onder andere in het tweeluik beveiliging en ondersteuning. De idee dat de politie zeer snel ter plaatse kan komen, heeft een grote invloed op de veiligheidsbeleving van het slachtoffer en het gedrag naar de belager toe. Daarnaast biedt de sector overschrijdende samenwerking tussen politie, justitie en hulpverlening een grote meerwaarde in het correct inschatten van een gevaarsituatie.

Het klopt dat het bestaande StalkingsAlarm op dit moment enkel te gebruiken is via een vaste telefoonlijn, en dus enkel gekoppeld is aan de verblijfplaats van de bedreigde partner. Er werd ondertussen wel al een 112-app gelanceerd waarbij je, gelijk waar je je bevindt, onmiddellijk in noodsituaties het icoon van de politie kan aanklikken en zo direct terecht komt bij de noodcentrale.

Daarnaast onderzocht men ook een mobiele toepassing voor het StalkingsAlarm, waarbij er ook gekeken wordt om dit systeem uit te rollen voor gans het land. In mei van dit jaar hebben ministers Kris Peeters en De Crem dit aangekondigd naar aanleiding van een ministeriële omzendbrief van 29 mei 2019. Bedoeling is dat het slachtoffer bij een druk op de knop, gekoppeld aan de 112-app, de hulp van de politie kan invoeren, op gelijk welke locatie in België waar het slachtoffer zich ook bevindt, zodat een familiedrama kan vermeden worden.

Gezien de Gentse ervaring werd besloten dat Gent proefregio zou zijn eenmaal het Mobiel StalkingsAlarm is ontwikkeld. Zodra het mobiel StalkingsAlarm technisch klaar is, start in Politiezone Gent een pilootfase van één jaar. De verdere ontwikkeling van het mobiele stalkingsalarm wordt getrokken door de federale diensten. Minister Muylle heeft recentelijk aangegeven dat de verwachting nu is dat dit systeem in 2020 operationeel zal zijn. Daarna is het de bedoeling dat dit uitgerold kan worden op nationaal niveau. Technische complicaties zorgen ervoor dat dit systeem nog niet operationeel is. Het vaste StalkingsAlarm blijft werkzaam totdat het mobiele stalkingsalarm effectief in voege zal zijn.

Vorige week werd in de Kamer ook unaniem ingestemd met de hoogdringende bespreking van een wetsvoorstel rond een stalkingsalarm waarbij daders worden verplicht om een elektronische armband te dragen die hen lokaliseert, en waarbij slachtoffers een ontvangst box krijgen die hen waarschuwt als de dader te dicht in de buurt zou komen en de ordediensten worden verwittigd als er een verboden zone wordt betreden door de dader. Dit gaat dus om een ander systeem bijvoorbeeld in het kader van de toepassing van een tijdelijk huisverbod, als alternatief voor voorlopige hechtenis, als een opgelegde voorwaarde in het raam van een autonome probatiestraf. Belangrijk dat dergelijke bijkomende initiatieven worden genomen.

Het bestaande StalkingsAlarm wordt via diverse kanalen bekend gemaakt, zoals de website, folder, via de verschillende partnerorganisaties. De partners uit de multidisciplinaire samenwerking zijn partners die in eerste instantie vaak met slachtoffers in aanraking komen en die bekend zijn met de werking van het StalkingsAlarm in functie van doorverwijzing, zoals via de politie, via de hulpverlening,...

Slachtoffers van stalking worden dus ofwel doorverwezen door professionele organisaties, of kunnen zelf contact opnemen met de Dienst Preventie voor Veiligheid. Met toestemming van het slachtoffer wordt info gedeeld op een indicatiecommissie. Daar wordt de vraag al dan niet goedgekeurd en bijkomend advies gegeven rond een plan van aanpak. Wanneer een alarm wordt geïnstalleerd, wordt enerzijds ingezet op beveiliging en anderzijds op psychosociale ondersteuning van het slachtoffer. Concreet verbinden de

casemanagers het slachtoffer met het opgezette netwerk en wisselen zij informatie uit zolang als nodig om de veiligheid en het welzijn te verhogen.

Naast de aanpak rond specifieke cases, worden er ook heel wat acties uitgewerkt rond het fenomeen intra familiaal geweld. Er wordt ingezet op het verder versterken van het lokaal netwerk, er worden vormingen aangeboden rond dit thema.

Op de website van de Stad Gent wordt onder andere een overzicht gegeven van alle organisaties en diensten die iets kunnen betekenen op vlak van familiaal geweld.

Om iedereen ook verder bewust te maken van dit fenomeen, wordt er volgende week voor de derde keer op rij de Week tegen Familiaal Geweld georganiseerd, van 18 tot en met 25 november. Tijdens deze week worden verschillende activiteiten georganiseerd om het thema aan te kaarten, zoals films, gesprekken, initiaties voor zelfverdediging, boeken worden onder de aandacht gebracht die inspelen op dit thema. Op 4 locaties in het straatbeeld, aan het station Gent-Sint-Pieters, De Krook, het Lokaal Dienstencentrum Sint-Amandsberg en het zwembad Van Eyck, zal een filmcabine worden opgesteld om de burger te sensibiliseren voor de problematiek van intra familiaal geweld, waarbij getracht wordt om het taboe rond familiaal geweld te doorbreken.

Vanuit de Stad Gent, samen met diverse partners, nemen we reeds heel wat initiatieven tegen intra familiaal geweld. De samenwerking tussen alle actoren in het werkveld verloopt heel goed. Vanuit de Stad Gent hebben we steeds een voortrekkersrol gespeeld. Het Team Interfamiliaal Geweld neemt hier een belangrijke rol op. De invoering van het StalkingsAlarm was hierin pionierswerk, welke nu verder wordt uitgerold naar een mobiele toepassing op nationaal niveau. Ieder bijkomend initiatief dat genomen kan worden om intra familiaal geweld tegen te gaan, kunnen we enkel en alleen maar toejuichen. Dus daarom ook positief de goedkeuring in de Kamer rond de bespreking bij hoogdringendheid van een wetsvoorstel hieromtrent. Tot slot moeten we ook steeds blijven inzetten op bewustwording rond dit fenomeen, via diverse kanalen, bijvoorbeeld via de Week tegen Familiaal Geweld, om te duiden dat iedere vorm van intra familiaal geweld, of het nu naar de partner, de kinderen, de grootouders of gelijk wie is, ontoelaatbaar en onaanvaardbaar is in onze maatschappij.
